

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C248 – WON19**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 3 juni 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de resterende middelen uit het aardgasfonds 3

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het teveel aan toegekende gratis stroom 5

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de resterende middelen uit het aardgasfonds

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, met middelen uit het aardgasfonds kunnen de distributienetbeheerders, naast de REG-actieplannen (rationeel energiegebruik), investeren in maatregelen ter bevordering van REG, veiligheid of sociale maatregelen in woningen, tertiaire of industriële gebouwen.

Eind 2009 was er nog ongeveer 12,2 miljoen euro beschikbaar in het aardgasfonds. We kunnen schatten dat begin 2011, na uitvoering van de acties van 2010, er mogelijk nog zo'n 10 miljoen euro – 9 miljoen euro volgens sommigen – ter beschikking zal blijven voor het aardgasfonds. Dat budget kan in 2011 besteed worden aan de acties waar ik zonet naar verwees.

De distributienetbeheerders dienen voor die bijkomende inspanningen jaarlijks ook een actieplan in te dienen bij het Vlaams Energieagentschap (VEA). De premies die al een aantal jaren worden gefinancierd vanuit het aardgasfonds zijn onder meer de premie voor de vervanging van de keukengeiser door keukengeisers met een intrinsieke atmosfeerbeveiliging, de premie voor de aardgaswasdroger, de premie voor begeleiding bij de vernieuwing van stookplaatsen voor lokale besturen. In 2010 werd een premie opgestart rond CO-melders. Men denkt ook aan een nieuwe premie vanaf 2011 voor dataloggers voor de lokale besturen. De bedoeling is om het resterende budget verder te besteden aan andere acties, onder meer voor het plaatsen van dakisolatie. In de vorige commissievergadering hebben we daar een vrij uitvoerig debat over gevoerd.

Het is dus goed nieuws, want er zijn meer middelen dan verwacht, maar ik heb toch nog enkele bijkomende vragen. In welke mate kan men met de resterende middelen uit het aardgasfonds ook de zwakke woningen uit de private sector aanpakken? Kan de overheid dergelijke acties aan de distributienetbeheerders opleggen? Gebeurt dat al of wordt dat gepland? Als dat gebeurt, wat zijn dan de mogelijke repercussies voor de private huurder en de huurprijs? In welke mate kan worden overwogen om een premie op te leggen voor het vervangen van elektrische verwarming bij sociale woningen – een niet-onbelangrijk gedeelte, vooral de oudere woningen, heeft nog installaties van de jaren 70 en 80, onder beheer van de bouwmaatschappijen – en bij woningen die bewoond worden door kansarme gezinnen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, minister, collega's, bij overeenkomst tussen de Belgische Staat, de gewestelijke overheden en de aardgasdistributienetbeheerders, is het beheer van het aardgasfonds helemaal toevertrouwd aan de distributienetbeheerders. Het toezicht is in handen van de gewestelijke overheid, die de acties die worden voorgesteld door de netbeheerders moet goedkeuren. De overheid kan de netbeheerders met andere woorden geen acties opleggen, maar kan natuurlijk wel enigszins sturen, aangezien ze die acties achteraf moet goedkeuren.

Mijnheer Decaluwe, ik heb vorige week al geantwoord op uw vraag over het proefproject dat samen met Eandis wordt uitgewerkt om daken van moeilijk bereikbare doelgroepen te isoleren. Huurders op de private markt wonen veel vaker in slecht geïsoleerde woningen. Ik verwijs naar de resultaten van de Woonsurvey 2005 van het Steunpunt Ruimte en Wonen, die de isolatie-index hebben bepaald voor verschillende groepen woningen. De isolatie-index ligt het hoogst bij eigenaar-bewoners (6,1), wat minder hoog in de sociale huisvesting (5,6) en het laagst (4,4) bij de Vlaamse huurwoningen. Daar komt nog eens bij dat voor het segment van mensen met de 20 percent laagste inkomens, de isolatie-index van de woningen die zij huren

slechts 2,9 is. De mensen die zich in de meest precare financiële toestand bevinden, zijn dus ook het slechtst behuist als we kijken naar energieverbruik. Daar valt dus ook nog de grootste mogelijke winst te maken via isolatie. U haalt dus terecht een belangrijk punt aan.

De eigenaars-verhuurders in dit marktsegment zijn niet gemakkelijk te motiveren tot energiebesparende investeringen. Eigenaars van die huizen zien soms ook gewoon op tegen wat moet gebeuren en vinden het niet altijd de moeite. Soms zijn ze al wat ouder en ontzien ze het zich om het zelf nog aan te pakken, ook al zien ze de meerwaarde van isolatie wel in.

Er werd ook vastgesteld dat de huidige ondersteuningsmaatregelen – belastingvermindering voor energiebesparende investeringen, bepaalde premies van de distributienetbeheerders, de Vlaamse dakisolatiepremie – bij die doelgroep van huurders en verhuurders, zelfs gecumuleerd, veel minder leiden tot daadwerkelijke investeringen. Dat zou ook te maken kunnen hebben met het feit dat redelijk wat van die huurders gepensioneerd zijn, daardoor een lager inkomen genieten en het voordeel van de belastingsaftrek dus niet zo gemakkelijk kunnen doorrekenen als mensen met een nog hoger inkomen.

Het Vlaams Energieagentschap voerde vanaf 2009 met diverse organisaties overleg met als doel een specifieke aanpak uit te werken voor de private en slecht geïsoleerde woningen die worden verhuurd aan de sociaal zwakkeren. Eandis heeft de afgelopen maanden een project uitgewerkt. Een stuurgroep met vertegenwoordigers van mijn kabinet, het VEA, Eandis en armoedeorganisaties begeleidt het project. Eandis zou via het aardgasfonds 1 miljoen euro uitgeven, zowel voor de aankoop van het materiaal als voor de plaatsing van isolatie. Er zal in het project nogal wat rekening moeten worden gehouden met een grote verscheidenheid in type en ligging van de woningen en met een groot aantal private eigenaars waarmee afspraken moeten worden gemaakt. De selectie van de huurwoningen zonder dakisolatie, bewoond door een sociale doelgroep, en het overtuigen van de eigenaars om het dak te laten isoleren, vormen in dit project een bijzondere uitdaging.

Een van de mogelijkheden waaraan we nu werken, is het selecteren van klanten bij wie een budgetmeter voor aardgas werd geïnstalleerd. Ook andere actoren in de sociale sector, zoals de OCMW's en armoedeverenigingen, zullen worden aangezocht om adressen te leveren. We willen dus beginnen met die mensen die het het allermoeilijkst hebben. Dat zijn mogelijkheden om specifiek die doelgroep te detecteren.

Bij het verder uitwerken van het project moeten we natuurlijk ook bijzondere aandacht besteden aan de engagementen die aan de eigenaar zullen worden gevraagd. Als we gratis huizen isoleren die worden verhuurd, mag de eigenaar daar immers iets tegenover stellen. Heel concreet denken we aan een engagement met betrekking tot de huurprijs. We moeten nog wat voort overleggen over de vraag hoe dat dan precies vorm moet krijgen. We moeten bekijken wat de juiste werkwijze is. We denken wel dat, als een dergelijke investering gebeurt en men daar niet voor moet betalen, dat voordeel op een of andere manier kan worden verrekend. Wij willen dat dit voordeel liefst rechtstreeks ten goede komt van de huurder in die precare situatie, in plaats van het te laten terugvloeien naar de overheid.

Eandis heeft, ten slotte, in zijn actieplan 2010 in een budget van 1 miljoen euro uit de middelen voorzien voor het toekennen van een premie voor het ombouwen van elektrische verwarming in de sociale huisvesting. Een uitbreiding van die actie naar de privéwoningen van de kansarmen kan, zoals ik daarnet al heb uitgelegd, niet worden opgelegd aan de netbeheerders, maar er kan wel met hen over worden overlegd. Alvorens die verwarming wordt aangepakt, moet er echter natuurlijk eerst meer vooruitgang worden geboekt in de verbetering van de isolatie. Natuurlijk is het zinvol om in betere, meer performante en milieuvriendelijkere verwarmingssystemen te voorzien, maar als die huizen niet geïsoleerd zijn, dan wordt de lucht verwarmd, wat niet de bedoeling is.

Mijnheer Decaluwe, ik denk dus dat we elkaar voor een groot deel tegemoet kunnen komen wat dat betreft.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is positief dat dit gebeurt in samenwerking met de zwaksten in de samenleving, die zich op een goede manier hebben georganiseerd. Toevallig zijn bijna alle leden van de commissie Energiearmoede hier aanwezig. Destijds hebben we daar een zeer positieve ervaring mee gehad.

Het is belangrijk dat bijkomende middelen – en in de toekomst zullen de middelen veeleer schaarser worden – worden gebruikt om die win-winsituaties te creëren voor de zwaksten in de samenleving, die meestal in de slechtste woningen wonen. Wat dat betreft, moeten we alles op alles zetten. Dat lijkt me een goede aanpak.

U hebt het in uw antwoord alleen over Eandis. Doet Infrac iets gelijkaardigs? Het zou immers jammer zijn, mochten zwaksten in de samenleving die toevallig in het werkingsgebied van Eandis wonen, meer geluk hebben en meer kansen krijgen dan diegenen die wonen in de zone waar Infrac actief is.

U hebt het alleen gehad over de privéhuursector. Er is echter ook het tussenstation van de sociale verhuurkantoren. Op dat vlak kan er misschien een extra inspanning worden geleverd. Daar heeft de Vlaamse overheid, binnen haar bevoegdheden, misschien meer vat op die blokkering van de huurprijs dan bij die privéhuurwoningen. Daar kunnen we misschien nog meer toegevoegde waarde creëren.

Ik had een vraag gesteld over heel de problematiek van de elektrische verwarming, maar het is me ontgaan of u daar iets over hebt gezegd.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Wat die verwarming betreft, voorzien we inderdaad in acties. De logische volgorde lijkt me echter dat we eerst isoleren, en dan de verwarmingsinstallatie optimaliseren.

Infrac werkt nu met Stebo. Ik heb daar eerder ook op geantwoord. Ze proberen vooral isolatie aan te brengen in de sociale sector. Mijn bedoeling is te leren uit zowel wat Stebo via Infrac doet als wat er in het werkingsgebied van Eandis gebeurt. Idealiter moet elke Vlaming immers in een goed geïsoleerd huis wonen, ongeacht waar hij woont. We moeten ergens beginnen. Goed, Infrac heeft een andere doelgroep geselecteerd dan Eandis, maar we kunnen allemaal achter de beide initiatieven staan. De bedoeling moet zijn dat die resultaten worden geëvalueerd en dat we ze samen kunnen bespreken en bekijken hoe we die acties kunnen uitbreiden, zowel qua werkingsgebied als qua doelgroep.

U hebt zeker gelijk als u zegt dat de sociale verhuurkantoren een belangrijk aandachtspunt vormen. Bovendien zou dit een mooie manier zijn om meer eigenaars te lokken naar die verhuurkantoren, om via die kantoren een woning te verhuren. Vandaag bestaat er al een premie voor rationeel energiegebruik voor huizen die via die kantoren worden verhuurd. De subsidie kan zelfs oplopen tot 100 percent van de kostprijs van die energiebesparende investeringen. Mocht er een veralgemening komen, waarbij een en ander moet worden herbekeken, dan kunnen de sociale verhuurkantoren daar een rol in spelen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het teveel aan toegekende gratis stroom

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, geachte leden, via de media hebben we vernomen dat elektriciteitsleverancier Electrabel het voorbije jaar aan 11.000 à 12.000 gezinnen een dubbele portie gratis stroom zou hebben toegekend. Elk gezin heeft jaarlijks recht op 100 kilowattuur gratis, te verhogen met 100 kilowattuur per gezinslid.

Zoiets gebeurt niet alleen bij leveranciers. De jongste tijd gebeurt het ook in de bankensector regelmatig dat systeemfouten voor vergissingen zorgen. Ik verwijs naar het onderwijs en naar de syndicale premies. Dat is dus ook gebeurd bij Electrabel. Het bedrijf heeft deze systeemfout ontdekt en vordert nu die bedragen terug. Voor bepaalde afnemers, en mogelijk zijn dat ook de zwaksten in onze maatschappij, gaat het over 35 à 120 euro meer op hun energierekening.

Minister, de link naar de distributiekosten kan snel worden gelegd. Wat is de oorzaak van deze fout? Is dat puur een informaticaprobleem? Konden de VREG of de distributienetbeheerders niet op de hoogte zijn van deze fout? Over hoeveel gratis stroom gaat het in totaal? Wat is de totale waarde ervan? Wat zegt de regelgeving over het terugvorderen? Kan dat zomaar? Tegen welk tarief wordt er teruggevorderd? In welke mate werd de te veel toegekende gratis stroom gesolidariseerd in de distributietarieven? Als er teruggevorderd wordt, moeten de distributietarieven dan niet in dezelfde mate aangepast worden ten voordele van de afnemer? Minister, kunt u dergelijke fouten in de toekomst proberen te vermijden?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 november 2003 wordt jaarlijks door de leverancier die op 1 april elektriciteit aan een huishoudelijke klant levert, uiterlijk op de eerste afrekeningsfactuur die hij na 1 mei aan de huishoudelijke klant verstuurt, een passende hoeveelheid gratis elektriciteit voor dat jaar toegekend.

Oorspronkelijk kende de leverancier Electrabel Customer Solutions (ECS) de gratis kilowatturen voor een bepaald jaar toe op basis van de opnamedatum en niet op basis van de factuurdatum. Zo kregen klanten met een meteropname voor 1 mei nog geen gratis kilowatturen toegekend voor het betrokken jaar, ook niet als de factuur werd uitgestuurd na 1 mei. De hoeveelheid gratis elektriciteit werd uiteraard in aanmerking genomen voor uitkering via de volgende afrekeningsfactuur.

Bij vaststelling van die anomalie heeft ECS de systemen aangepast zodat de factuurdatum bepalend werd voor het toekennen van de gratis kilowatturen voor een bepaald jaar. Ten gevolge van een programmeerfout naar aanleiding van het rechtzetten van de bovenvermelde anomalie werd aan een beperkt aantal klanten twee keer gratis elektriciteit toegekend. Meer specifiek: telkens als door het facturatiesysteem een hoeveelheid gratis elektriciteit voor een bepaald jaar wordt uitgekeerd, wordt dit opgeslagen om te voorkomen dat er een tweede uitkering zou plaatsvinden. Voor de klanten die van contract wisselden in de periode tussen de werkelijke meteropname voor 1 mei en het uitsturen van de factuur na 1 mei, werd het geheugen voor de toekenning van de gratis elektriciteit gewist, waardoor bij een volgende afrekeningsfactuur opnieuw eenzelfde hoeveelheid gratis elektriciteit werd toegekend.

Bij vaststelling van deze fout heeft ECS de nodige acties genomen, zoals het rechtzetten van de betrokken facturen conform de algemene voorwaarden. Er is door ECS geen enkele actie in het kader van de procedure van de toekenning van de gratis kilowatturen ondernomen waardoor de netbeheerders of de VREG deze fout hadden kunnen detecteren. De totale hoeveelheid toegekende gratis stroom bedraagt 4.210.800 kilowatturen en heeft een totale waarde van 614.000 euro.

Wat zegt de regelgeving? Ik verwijs naar het akkoord-Van den Bossche dat op 16 december 2004 is afgesloten tussen de federale minister van Consumentenzaken en de Belgische leveranciers van elektriciteit en aardgas. Volgens dat akkoord is het inderdaad mogelijk om

gedurende 1 jaar na ontvangst eindafrekeningsfouten recht te zetten. Er zal worden teruggevorderd tegen het tarief dat van toepassing was voor dat jaar.

Aangezien er geen kosten voor de te veel toegekende gratis kilowatturen aan de distributienetbeheerders werden aangerekend, is er geen enkel effect op de distributienettarieven en moet er ook geen correctie van de tarieven plaatsvinden.

Het gaat om een administratieve fout binnen het bedrijf, die gelukkig snel ontdekt en rechtgezet is. Er is dus geen reden om de regelgeving aan te passen.

De heer Carl Decaluwe: Bedankt voor het antwoord, minister. Als ik het goed begrijp, hebben we geluk dat er in 2004 een zekere minister Van den Bossche was.

In de commissie Energiearmoede destijds was er ook een pleidooi om naar een transparantere facturatie te gaan. Wat is de stand van zaken? Het is ook in samenspraak met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.

Minister Freya Van den Bossche: Er is een concreet probleem. U weet dat federaal minister Magnette heeft aangekondigd dat hij er werk van zou maken. Er is discussie geweest in de federale regering over wie daarvoor daadwerkelijk bevoegd is. De minister van Consumentenzaken is daarvoor bevoegd via de wet op de handelspraktijken, maar Consumentenzaken is toegekend aan drie ministers van de federale regering. Het zit wel in de titel van minister Magnette, maar de bevoegdheid wordt in feite gedeeld met minister Van Quickenborne en minister Laruelle. Men is het nooit eens geraakt over wie iets mocht doen, dus heeft men niets gedaan.

Ik zal er sowieso voor pleiten dat er in de volgende regering één iemand voor bevoegd is. Dat lijkt me beter werkbaar. Het is trouwens maar één wet, de wet op de handelspraktijken. Om die met drie te delen, dat is misschien wat veel volk. Los daarvan zal ik met de nieuwe minister of ministers bevoegd voor de wet op de handelspraktijken een onderhoud vragen om dit probleem onder de aandacht te brengen.

De heer Carl Decaluwe: Ik hoop dat het nog voor dit jaar is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■